

AANTEKENEN PER POST PER FAX

Bestuursrecht

Natuur en Milieufederatie Zuid Holland e.a.
Bezuidenhoutseweg 50
2594 AW Den Haag

bezoekadres
Prins Clauslaan 60
2595 AJ Den Haag

correspondentieadres
Postbus 20302
2500 EH Den Haag

t 088-3622200
f
www.rechtspraak.nl

datum 8 november 2018
onderdeel Team administratie 1 - Vovo
contactpersoon mevr S. El Youssofi
doorkiesnummer 088-3612026
ons kenmerk zaaknummer SGR 18 / 6173 NATUUR V50
uw kenmerk
bijlage(n)
faxnummer afdeling 088-3610658
onderwerp het verzoek van Natuur en Milieufederatie Zuid Holland e.a. te Den Haag

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer/mevrouw,

Over het verzoek om een voorlopige voorziening met zaaknummer SGR 18 / 6173 NATUUR V50 deel ik u mee dat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan. Ik stuur u een kopie van de uitspraak. Indien in deze uitspraak wordt verwezen naar een uitspraak met een ECLI-nummer, is de tekst van de betreffende uitspraak onder dat nummer gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Als u een rechtsmiddel kunt instellen tegen deze uitspraak, dan is dat onder de uitspraak vermeld.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank belt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,



de griffier

uitspraak

RECHTBANK DEN HAAG

Bestuursrecht

zaaknummers: SGR 18/6173 en 18/6188

uitspraak van de voorzieningenrechter van 6 november 2018 op de verzoeken om een voorlopige voorziening van

1. de Natuur en Milieu Federatie Zuid-Holland, te Den Haag,
(gemachtigde: drs. S. Kuijpers),

2. de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels (Vogelbescherming),
te Zeist,
(gemachtigde: mr. A. Doesburg),
verzoeksters

tegen

het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, verweerder
(gemachtigde: mr. M.P.A.H. van Erven).

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: **het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland**, te Den Haag
(gemachtigde: M.A. Huber).

Procesverloop

Bij besluit van 9 november 2017 (het primaire besluit) heeft verweerder het door het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland vastgestelde 'Faunabeheerplan smient Zuid-Holland 2017-2023' (Faunabeheerplan) voor de periode van 10 november 2017 tot en met 9 november 2023 goedgekeurd.

Bij besluit van 15 mei 2018 (het bestreden besluit) heeft verweerder de bezwaren van verzoeksters ongegrond verklaard.

Verzoeksters hebben tegen het bestreden besluit beroep ingesteld. Zij hebben de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Aangezien als gevolg van het bestreden besluit vanaf 1 oktober 2018 wederom van de bij het primaire besluit verleende vrijstelling van het verbod om smienten te doden gebruik kon worden gemaakt en het niet in de lijn der verwachting lag dat de voorzieningenrechter, gelet op de materie en op de omvang van het dossier, vóór deze datum uitspraak zou hebben gedaan op de ingediende verzoeken heeft de voorzieningenrechter op 12 september 2018 om 10:00 uur de voorlopige voorziening getroffen inhoudende dat bij wijze van ordemaatregel de verleende vrijstelling van het verbod om smienten te doden wordt geschorst tot op de verzoeken om voorlopige voorziening uitspraak is gedaan.

Tevens is bepaald dat de mondelinge behandeling ter zitting zal plaatsvinden op 25 oktober 2018 om 10:30 uur.

Het onderzoek ter zitting heeft op voormelde datum plaatsgevonden. Verzoeksters en verweerder hebben zich laten vertegenwoordigen door hun gemachtigde. De derde-partij heeft zich laten vertegenwoordigen door haar gemachtigde.

Overwegingen

1. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en bindt de rechtbank in een (eventueel) bodemgeding niet.
2. Ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan, indien tegen een besluit bij de rechtbank beroep is ingesteld dan wel, voorafgaand aan een mogelijk beroep bij de rechtbank, bezwaar is gemaakt of administratief beroep is ingesteld, de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.
3. Volgens vaste jurisprudentie is voor het treffen van een voorlopige voorziening slechts plaats indien sterke twijfel bestaat aan de rechtmatigheid van het bestreden besluit en een zwaarwegend spoedeisend belang maakt dat het voor betrokkenen onevenredig bezwaarlijk zou zijn de uitspraak op de beroepen te moeten afwachten. In dit specifieke geval is een dergelijk spoedeisend belang aanwezig, aangezien er sprake is van een dreigende onomkeerbare situatie.
4. Op 23 oktober 2017 heeft de derde-partij het Faunabeheerplan ter goedkeuring ingediend bij verweerder. Bij het primaire besluit heeft verweerder het Faunabeheerplan goedgekeurd voor de periode van 10 november 2017 tot en met 9 november 2023. Volgens verweerder voldoet het Faunabeheerplan aan de in de Wet natuurbescherming (Wnb) neergelegde vereisten.
 - 5.1 Verzoeksters betogen dat verweerder in weerwil van de uitspraak van de voorzieningenrechter van 21 december 2017 (SGR 17/8214 en 17/8322) heeft nagelaten het criterium ‘geen verslechtering van de staat van instandhouding’ te beoordelen in het licht van de smientenpopulatie in Nederland waarbij de landelijke doelstelling voor ogen moet worden gehouden. Het bestreden besluit ontbeert dan ook een toereikende motivering op grond waarvan zich als gevolg van het jaarlijks mogen afschieten van 6.500 smienten geen verslechtering van de staat van instandhouding van de smient voordoet. Uit het Faunabeheerplan volgt dat de landelijke populatie inmiddels is gedaald tot ruim 30 % onder de landelijke Natura 2000-instandhoudingsdoelstelling van 258.000 exemplaren. Blijkens een notitie van Sovon van 30 september 2016 wordt de staat van instandhouding bovendien beoordeeld als (matig) ongunstig. Door het toestaan van een jaarlijks afschot van 6.500 smienten is niet uitgesloten dat de omvang van de landelijke populatie negatief wordt beïnvloed. Derhalve staat volgens verzoeksters niet vast dat zich geen verslechtering van de staat van instandhouding van de smient zal voordoen. Voorts voeren verzoeksters aan dat verweerder geen invulling heeft gegeven aan het provinciegrensoverschrijdend karakter van de Wnb. Verweerder heeft naar aanleiding van de uitspraak van de voorzieningenrechter van 21 december 2017 weliswaar bij andere provincies gegevens over afschot van smienten opgevraagd, maar uit het bestreden besluit volgt geenszins of en op welke wijze verweerder deze gegevens in de beoordeling of zich een verslechtering van de staat van instandhouding

van de smient in Nederland voordoet heeft betrokken. Evenmin bevat het Faunabeheerplan de ingevolge van artikel 3.2, achtste lid, van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (Verordening) vereiste onderbouwing op basis van gevalideerde gegevens en de daaruit voortvloeiende inzichten waaruit blijkt dat de gunstige staat van instandhouding niet significant negatief wordt beïnvloed door de uitvoering van het faunabeheerplan.

5.2 Verweerder verwijst voor zijn standpunt naar het Faunabeheerplan. In paragrafen 7.2 en 7.3 is neergelegd dat blijkens de populatiedynamische gegevens de smient nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven. Ook wordt het natuurlijk verspreidingsgebied niet kleiner en is plausibel dat er een voldoende grote habitat zal blijven bestaan. Derhalve wordt voldaan aan de wettelijke criteria voor een gunstige staat van instandhouding. Wat betreft de invloed van de schadebestrijding op de staat van instandhouding wordt in het Faunabeheerplan geconcludeerd dat het aantal smienten aanvankelijk is toegenomen en na een stabilisatieperiode tien jaar is afgenomen. Desondanks is volgens het Faunabeheerplan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

6.1 Ingevolge artikel 1.1, eerste lid, van de Wnb wordt in deze wet en de daarop berustende bepalingen onder de staat van instandhouding van een soort verstaan: effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en grootte van de populaties van die soort op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de Habitatrichtlijn.

6.2 Ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

6.3 Ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Ingevolge het tweede lid kunnen provinciale staten bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Ingevolge het vierde lid wordt een ontheffing of een vrijstelling uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
(...)
- 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren:
(...)
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

6.4 Ingevolge artikel 3.12, vierde lid, van de Wnb zijn onderdeel van het Faunabeheerplan passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aangericht door in het wild levende dieren. Ingevolge het vijfde lid wordt ten behoeve van een planmatige en doelmatige aanpak van

het Faunabeheer het Faunabeheerplan onderbouwd door trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het gebied waarop het Faunabeheerplan van toepassing is. Ingevolge het zesde lid hoort, alvorens een Faunabeheerplan vast te stellen, de Faunabeheereenheid de binnen haar werkgebied werkzame wildbeheereenheden over de inhoud van het plan.

Ingevolge het zevende lid behoeft het Faunabeheerplan de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie waarin de Faunabeheereenheid werkzaam is.

6.5 Ingevolge artikel 3.2, achtste lid, van de Verordening bevat een Faunabeheerplan op basis van gevalideerde gegevens en de daaruit voortvloeiende inzichten, een onderbouwing waaruit blijkt dat de gunstige staat van instandhouding niet significant negatief wordt beïnvloed door de uitvoering van het Faunabeheerplan.

6.6 Ingevolge artikel 5.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Verordening is het de grondgebruiker op grond van de mogelijkheid van artikel 3.3, tweede lid, van de wet, toegestaan om de in de bijlage 2 aangewezen vogels en kruisingen daarvan opzettelijk te doden en te vangen in het belang van de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b en onder 3^o van de Wnb. In bijlage 2 bij de Verordening is de smient aangewezen.

7. De voorzieningenrechter oordeelt als volgt.

7.1 Van de zijde van verweerder is het standpunt ingenomen dat enkele door verzoekster 1 vertegenwoordigde organisaties geen machtiging hebben overgelegd dan wel geen bezwaar hebben gemaakt, zodat zij om deze reden niet-ontvankelijk zouden moeten worden verklaard. Dienaangaande wordt overwogen dat de voorzieningenrechter geen aanleiding ziet om zich daar thans over uit te laten. Vaststaat dat, hetgeen verweerder ook niet betwist, dat verzoeksters zelf in ieder geval ontvankelijk in hun verzoek zijn. De ontvankelijkheid van de door verzoekster 1 vertegenwoordigde organisaties zal derhalve in de bodemprocedure aan de orde worden gesteld.

7.2 Ten aanzien van het rechtskarakter van het besluit tot goedkeuring van het vastgestelde Faunabeheerplan wordt het volgende overwogen. Zowel verweerder als de derde-partij stellen zich op het standpunt dat het besluit tot vaststelling van het Faunabeheerplan alsmede het besluit tot goedkeuring daarvan niet vatbaar is voor bezwaar en beroep. De voorzieningenrechter volgt dit standpunt voorshands niet. Vaststaat dat in het Faunabeheerplan de voorwaarden zijn neergelegd waaronder van de verleende vrijstelling als bedoeld in artikel 3.3, tweede lid, van de Wnb gebruik kan worden gemaakt. Zonder goedkeuring van het Faunabeheerplan is het niet mogelijk om van de verleende vrijstelling gebruik te maken en daadwerkelijk tot afschot van smienten over te gaan. Derhalve heeft het besluit tot goedkeuring rechtsgevolg waartegen een rechtsmiddel openstaat. Tevens stelt verweerder met die goedkeuring het kader vast waaronder de schadebestrijding plaatsvindt, waarmee invulling wordt gegeven aan de krachtens de Wnb op hem rustende verantwoordelijkheid voor het duurzaam beheer van de populatie smienten, waaronder de in artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb neergelegde voorwaarden. Blijkbaar is dit ook de opvatting van verweerder, nu deze inhoudelijk op de door verzoeksters ingediende bezwaren heeft beslist.

7.3 Een centrale vraag die partijen verdeeld houdt is of de verleende vrijstelling zal leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de smient als bedoeld in

artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder c, van de Wnb. Dit betreft in wezen de vraag in hoeverre de landelijke instandhoudingsdoelstelling van Natura 2000 van 258.000 exemplaren een rol mag spelen bij de beoordeling van de staat van instandhouding van de smient. Deze vraag leent zich naar het oordeel van de voorzieningenrechter evenwel niet voor beantwoording in voorlopige voorziening. Beantwoording van deze vraag vergt namelijk nader onderzoek, mede omdat de jurisprudentie tot dusver onvoldoende aanknopingspunten biedt om een dergelijke vraag te kunnen beantwoorden.

7.4 In zijn uitspraak van 21 december 2017 heeft de voorzieningenrechter overwogen dat, gelet op de in artikel 1.1, eerste lid, van de Wnb neergelegde definitie van de staat van instandhouding, naar voorlopig oordeel de landelijke doelstelling voor de populatie smienten in dit kader van belang moet worden geacht en verweerder zich daarvan rekenschap dient te geven. De omvang van de populatie smienten ligt thans ruim 30% onder de landelijke Natura 2000-doelstelling van 258.000 exemplaren. Nu niet kan worden uitgesloten dat de omvang van de populatie smienten in Nederland door het afschot negatief wordt beïnvloed, staat onvoldoende vast dat zich geen verslechtering van de staat van instandhouding van de smient als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder c, van de Wnb zal voordoen. Voorts is niet gebleken dat verweerder in dit kader met (de voorbereiding van) zijn besluitvorming invulling heeft gegeven aan het provinciegrensoverschrijdende karakter van de Wnb en daartoe bijvoorbeeld overleg heeft gepleegd met andere provinciebesturen, hetgeen noodzakelijk moet worden geacht om te kunnen beoordelen of zich door het primaire besluit een verslechtering van de staat van instandhouding van de smient in Nederland zal kunnen voordoen, aldus de voorzieningenrechter in voormelde uitspraak.

7.5 De voorzieningenrechter heeft op voorhand twijfel of verweerder de in de uitspraak van 21 december 2017 geconstateerde gebreken op een toereikende wijze heeft hersteld. Bij het nemen van het bestreden besluit heeft verweerder zich gebaseerd op een notitie van Sovon van 15 februari 2018 met daarin een update van de aantalsontwikkeling van de smient in Nederland en in Zuid-Holland naar aanleiding van door Sovon gepubliceerde gegevens na gereedkoming van het Faunabeheerplan. De vernieuwde beoordeling van de lange-termijn trend is gelijk aan die in het Faunabeheerplan, maar die voor de korte termijn is veranderd van 'afname met minder dan 5 % per jaar' in 'geen significante verandering'. Volgens Sovon hebben de aanvullende gegevens en vernieuwde trendbeoordeling geen invloed op de in het Faunabeheerplan vermelde conclusies aangaande effecten op de staat van instandhouding van de smient. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter kan aan voormelde notitie van Sovon van 15 februari 2018 evenwel niet de door verweerder gewenste betekenis worden toegekend. De korte-termijn trend valt immers slechts iets gunstiger uit als gevolg van een verschuiving van het tijdsvenster van tien jaar waarover de trend wordt berekend in combinatie met een wat hoger uitvallende index voor het meest recente seizoen. Uit deze vernieuwde trendberekening kunnen vooralsnog dan ook geen belangrijke conclusies betreffende de staat van instandhouding van de smientenpopulatie worden getrokken. Daarbij heeft Sovon in zijn notitie van 30 september 2016 de staat van instandhouding van de smient als (matig) ongunstig beoordeeld. Voorts heeft verweerder weliswaar gegevens betreffende smientenbestrijding per provincie met een indicatie van het jaarlijks afschot overgelegd, maar daaruit valt niets af te leiden over de invloed van het jaarlijks afschieten van 6.500 smienten in Zuid-Holland op de omvang van de smientenpopulatie in Nederland. Overigens volgt uit de notitie van Sovon van 15 februari 2018 dat de jaarlijkse afschotcijfers van de provincie Noord-Holland niet accuraat zijn en aannemelijk is dat meer dan 6.000 smienten per jaar worden gedood.

Evenmin is gebleken dat het door de voorzieningenrechter in zijn uitspraak van 21 december 2017 aan verweerder in overweging gegeven overleg op provinciaal niveau heeft plaatsgevonden, zoals de voorzieningenrechter dit destijds voor ogen had. De voorzieningenrechter ziet thans op voorhand derhalve geen aanleiding om het door de voorzieningenrechter in zijn uitspraak van 21 december 2017 voorlopig gegeven oordeel niet te volgen.

7.6 Nu vooralsnog nog steeds geen goed beeld bestaat van de invloed van het afschot op de staat van instandhouding van de smient, dient naar het oordeel van de voorzieningenrechter bij een afweging van de in geding zijnde belangen aan het belang van verzoeksters een doorslaggevende betekenis te worden toegekend. De voorzieningenrechter ziet derhalve aanleiding voor het treffen van een voorlopige voorziening inhoudende dat zowel het bestreden besluit als het primaire besluit wordt geschorst totdat uitspraak is gedaan op de door verzoeksters ingestelde beroepen met zaaknummers SGR 18/4379 en SGR 18/4487.

8. Omdat de voorzieningenrechter de verzoeken toewijst, zal worden bepaald dat verweerder aan verzoeksters het door hen betaalde griffierecht vergoedt.

9. De voorzieningenrechter veroordeelt verweerder in beide zaken in de door verzoeksters afzonderlijk gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt hij op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 1.002,- (1 punt voor het indienen van het verzoekschrift en 1 punt voor het verschijnen ter zitting met een waarde per punt van € 501,- en een wegingsfactor 1).

Beslissing

De voorzieningenrechter:

- wijst de verzoeken om een voorlopige voorziening toe;
- schorst het bestreden besluit en het primaire besluit totdat uitspraak is gedaan op de door verzoeksters ingestelde beroepen;
- draagt verweerder in beide zaken op het betaalde griffierecht van € 338,- aan verzoeksters afzonderlijk te vergoeden;
- veroordeelt verweerder in beide zaken in de proceskosten van verzoeksters afzonderlijk tot een bedrag van € 1.002,-.

Deze uitspraak is gedaan door mr. C.J. Waterbolk, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van mr. L.S.N. Geerlings, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 6 november 2018.

griffier

De voorzieningenrechter is
verhinderd te ondertekenen.

Afschrift verzonden aan partijen op:

8 NOV 2018

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.

